

Forfatter: Martensen, Hans Lassen

Titel: BREV TIL: Laub, Hardenack Otto Conrad FRA: Martensen, Hans Lassen (1861-01-02)

Citation: Martensen, Hans Lassen: "BREV TIL: Laub, Hardenack Otto Conrad FRA: Martensen, Hans Lassen (1861-01-02)", i *Biskop Otto Laubs Levnet - En livsskildring i breve (2. bind)*, Karl Schønbergs Forlag, s. 50. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-002252230-002-shoot-L0022522300020014.pdf> (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Biskop Otto Laubs Levnet - En livsskildring i breve (2. bind)

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

*Fra Martensen til Laub
Kjøbenhavn, 2. Januar 1861*

Kjære Biskop Laub! Lad mig, idet jeg hjertelig takker Dem for det gamle Aar og tilønsker Dem og Deres s. 51et velsignet Nytaar, tillige særligt takke Dem for Deres sidste kjære Brev i det gamle Aar, som inderligt har glædet mig.

Særlig Tak for den Kjærlighed og indgaaende Opmærksomhed, De har skjænket mine Ordinationstaler. Hvad De siger til at karakterisere Forskjellen imellem Mynsters og mine Prædikener, er, dersom overhovedet den hele Sammenstilling ikke er for ærefuld for mig, — i mine Tanker i høi Grad træffende og siger langt Mere end hele Udviklinger. Det hører visselig til det Beundringsværdige hos Mynster, at han i sin Fremstillings Værdighed og ædle Høihed besidder, hvad Franskmændene kalde abandon, Evnen til i bedste Betydning at kunne „lade sig gaae“ med fuld Frihed, gjøre Digressioner, og dog at føre Tilhørerne med fuld Sikkerhed tilbage til Hovedsagen. Herved fremkommer, hvad De kalder det Basreliefagtige i Modsætning, til det Statuemæssige. Jeg har ofte ønsket at kunne gjøre saadanne Digressioner, eller for at udtrykke det i en anden Form, at kunne bevæge mig med mere Frihed i en saadan Bredde, hvorved man kan faae Meget anbragt, som ellers vanskeligt lader sig anbringe, men har næsten ligesaa ofte maattet opgive det, fordi det forekom mig, at ikke blot Tankens men ogsaa Stemningens Eenhed blev brudt. I det Sidste er Mynster uforlignelig. Stemningen holder det Hele sammen, og selv hvor det skorter — thi ogsaa for ham skorter det stundom, og i sine Reflexioner er han ikke uden longueurs, som man kun bringes til at glemme over den Personlighedens Myndighed, der udtaler dem, — gjør han det Altsammen godt i Slutningen ved pludselig at tage sig sammen til en Gemyttets Opløftelse, en Hjertets Udgydelse, hvortil jeg ikke kjender s. 52 Mage hos nogen Prædikant, og hos andre Forfattere kun enkelte Steder hos Jacobi. — Man sendtes hjem fra hans Kirke i den fulde Bevidsthed, at Alt, hvad han havde sagt, var saare godt, og at man nu skulde tage en ny Begyndelse til at leve derefter.

Det Statuemæssige, som De kalder det, hvor Eenhedstanken eller en Grundskikkelse er det Fremherskende, og Stemningen uopløseligt sammensmeltet med denne, kan nu vistnok have sine Fortrin, men ogsaa sine Indskrænkninger; og der gives maaskee Themaer, der mere egne sig til den ene Behandlingsmaade end til den anden. Det Bedste er unægteligt efter Omstændighederne at kunne betjene sig af begge Maader, hvad imidlertid vilde være et desiderium, der neppe vilde kunne kaldes pium, da vi ikke tør ønske eller bede om Andet, end at kunne prædike til virkelig Opbyggelse, hvad ogsaa kan skee med indskrænkede Midler. Dog troer jeg, at Noget af hin abandon (indenfor den rene Stil) omsider maa fremkomme hos enhver Prædikant som Følge af det indre Livs Frihed og Udvidelse.

Hvad angaaer Ordinationstaler, da vilde jeg ret ønske, at De, kjære Biskop Laub, vilde lade nogle af Deres trykke. Disse Taler ere jo en saa vigtig Deel af vor Embedsgjerning, vi have deri Leilighed til at udtale vor Betragtning af den præstelige Opgave, af de kirkelige Spørgsmaal og Tilstande, at vi derved afgive et Vidnesbyrd baade for Samtid og Eftertid. De siger, at De vilde behøve Tid til at gjenmarbejde dem; — jeg for min Deel tilstaaer, at jeg aldrig kan gjenmarbejde mine Taler, efter at de ere holdte, og kun foretager enkelte sproglige og stilistiske Forbedringer, fordi det er mig umuligt eller dog vanskeligt at arbeide noget Nyt s. 53 til uden at alterere det Første. Dog her har jo Individualiteten sin Ret. Mynster har i Begyndelsen meget gjenmarbejdet sine holdte Taler til Trykken. I den sidste Tid gjorde han det ikke; og det er et Spørgsmaal, om dog ikke det Sidste er det Heldigste og mere bevarer Indtrykket af den levende Tale. Thi ogsaa paa den trykte Tale maa det kunne mærkes, at den mere er beregnet for Tilhørere end for Læsere. Dette Fødselsmærke kan man saare let komme til at udslette ved Gjenmarb. cidelsen. — —

Jeg haaber, at dette Brev finder Dem fuldkommen restitueret. Og nu mine bedste Ønsker om Glæde og Velsignelse i det nye Aar. I de offentlige Forhold, baade de europæiske og de fædrelandske, kunne der forudsees Rystelser. Dominus providebit!

Deres hengivne H. Martensen.